

I

(Ανακοινώσεις)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη

(2006/C 297/01)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Εκτιμώντας τα εξής:

- η πολιτιστική κληρονομιά, το πολιτιστικό περιεχόμενο και η πολιτιστική έκφραση ενσωματώνουν και μεταφέρουν τις κοινές και θεμελιώδεις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καταδεικνύουν την πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία της Ευρώπης,
- το πολιτιστικό περιεχόμενο διαδραματίζει σημαντικό κοινωνικό και οικονομικό ρόλο. Διαπιστώνεται μια πραγματική ζήτηση των πολιτών καθώς και της ερευνητικής κοινότητας για ψηφιακό περιεχόμενο. Η ψηφιοποίηση και η επιγραμμική προσβασιμότητα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς μπορεί να τροφοδοτήσει δημιουργικές προσπάθειες και να στηρίξει δραστηριότητες σε άλλους τομείς, όπως η μάθηση και ο τουρισμός, και, κατά συνέπεια, να βελτιώσει την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική ανάπτυξη σε όλη την Ευρώπη, σύμφωνα με τη στρατηγική της Λισσαβώνας,
- απαιτείται συντονισμένη δράση σε κοινοτικό επίπεδο για να αποφευχθούν φαινόμενα επικάλυψης των προσπαθειών και για να δημιουργηθούν συνέργειες. Ωστόσο, στη δράση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι τα σημερινά επίπεδα προόδου και συντονισμού στα κράτη μέλη ως προς την ψηφιοποίηση του περιεχομένου και την ψηφιακή διαφύλαξη, διαφέρουν σημαντικά, όπως και οι εθνικές προτεραιότητες στους τομείς αυτούς.

1. ΕΚΦΡΑΖΕΙ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ

- για την ανακοίνωση και τη σύσταση της Επιτροπής για την «ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη», ως μέρους της πρωτοβουλίας «i2010: ψηφιακές βιβλιοθήκες».

2. ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ

- τους βασικούς στρατηγικούς στόχους και τα κυριότερα στοιχεία της σύστασης της Επιτροπής για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη,
- το όραμα μιας Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης ως κοινού πολυγλωσσικού σημείου πρόσβασης στη διανεμόμενη — ήτοι φυλασσόμενη σε διαφορετικά σημεία από διαφορετικούς

οργανισμούς — ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, που θα είναι ανοιχτό σε όλους τους τύπους πολιτιστικού υλικού (κείμενα, οπτικοακουστικά μέσα, μουσειακά αντικείμενα, μητρώα αρχείων κλπ) και θα είναι προγραμματισμένο να παρέχει με ταχύτητα μεγάλο όγκο πηγών στους χρήστες.

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ

- το φάσμα των προσπαθειών που διεξάγονται στα κράτη μέλη για ψηφιοποίηση του περιεχομένου των αρχείων, των βιβλιοθηκών και των μουσείων τους και για να καταστεί το περιεχόμενο αυτό επιγραμμικά προσβάσιμο, καθώς και τα διάφορα στάδια προόδου τους,
- τις πολύτιμες συντονιστικές ενέργειες της Ομάδας Εθνικών Αντιπροσώπων για την ψηφιοποίηση όσον αφορά την ανταλλαγή εμπειριών και την παρακολούθηση της προόδου των κρατών μελών, μεταξύ άλλων μέσω του Δυναμικού Σχεδίου Δράσης⁽¹⁾,
- την ανάγκη εδραίωσης του εν λόγω συντονιστικού έργου στο κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο.

4. ΤΟΝΙΖΕΙ

- τις σημαντικές εργασίες που διεξήχθησαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τη CENL (Διάσκεψη των Ευρωπαίων Εθνικών Βιβλιοθηκάρων),
 - για την οργάνωση και τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Βιβλιοθήκης (TEL) ως πύλης των συλλογικών πηγών των εθνικών βιβλιοθηκών της Ευρώπης,
 - για την πραγματοποίηση προόδου με στόχο τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης,
- τις εργασίες που διεξάγονται στο πλαίσιο του προγράμματος Michael⁽²⁾ και Michael Plus για την περιγραφή και τη ψηφιακή σύνδεση συλλογών μουσείων, βιβλιοθηκών και αρχείων διαφόρων κρατών μελών και την παροχή πρόσβασης στις εν λόγω συλλογές,
- ότι οι μελλοντικές εργασίες θα πρέπει να βασίζονται σε αυτές και σε άλλες σχετικές πρωτοβουλίες για την επίτευξη μιας ισορροπημένης συνεργασίας μεταξύ βιβλιοθηκών, μουσείων και αρχείων,

⁽¹⁾ Το Δυναμικό Σχέδιο Δράσης για το συντονισμό της ψηφιοποίησης του πολιτιστικού και επιστημονικού περιεχομένου σε επίπεδο ΕΕ.

⁽²⁾ Πολυγλωσσικός Κατάλογος της Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Ευρώπης.

- ότι, παρότι θα γίνουν ευθύς εξαρχής προετοιμασίες σε επίπεδο σύλληψης και τεχνικής εφαρμογής για όλες τις κατηγορίες πολιτιστικού υλικού (κείμενα, οπτικοακουστικά μέσα, μουσικά αντικείμενα, μητρώα αρχείων κλπ), η Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη, στα αρχικά της στάδια, μπορεί να αξιοποιήσει τις δυνατότητες της κρίσιμης μάζας του πολυγλωσσού γραπτού υλικού,
- τη σημασία ανάληψης έργου στον τομέα της ψηφιοποίησης, διαφύλαξης και διάθεσης του περιεχομένου, με πλήρη σεβασμό της κοινοτικής και διεθνούς νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

5. ΣΗΜΕΙΩΝΕΙ

- την πρόθεση της Επιτροπής να διεξαγάγει μελέτες ως προς την πρόοδο της ψηφιοποίησης του πολιτιστικού περιεχομένου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο της μακροχρόνιας διαφύλαξης των ψηφιακών πηγών και τον κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο των πηγών ελεύθερης πρόσβασης,
- την πρόθεση της Επιτροπής να συγχρηματοδοτήσει, στο πλαίσιο του 7ου προγράμματος πλαισίου έρευνας και ανάπτυξης, δίκτυο κέντρων δεξιοτήτων για ψηφιοποίηση και ψηφιακή διαφύλαξη.

6. ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

- Να εξετάσουν τα ζητήματα ψηφιοποίησης και επιγραμμικής προσβασιμότητας του πολιτιστικού υλικού και της ψηφιακής προσβασιμότητας που επισημαίνονται στη σύσταση της Επιτροπής και ιδίως εκείνες τις πτυχές που προβάλλονται στα ανά χειρας συμπεράσματα·
- Ως πρώτα βήματα, σύμφωνα με το συνημμένο ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα, και λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης στα κράτη μέλη:
 - **να ενισχύσουν τις εθνικές στρατηγικές και τους στόχους** για την ψηφιοποίηση και την ψηφιακή διαφύλαξη,
 - **να συμβάλουν στη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης**, ενός πολυγλωσσικού σημείου

πρόσβασης στη διανεμόμενη πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης,

- **να βελτιώσουν τις γενικές προϋποθέσεις** για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού και την ψηφιακή διαφύλαξη,
- **να ενισχύσουν το συντονισμό** για συναφή ζητήματα τόσο εντός όσο και μεταξύ των κρατών μελών,
- να συμβάλουν σε αποτελεσματική επισκόπηση της προόδου σε ευρωπαϊκή κλίμακα.

7. ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

- Σε αρχικό στάδιο, και σύμφωνα με το συνημμένο χρονοδιάγραμμα:
 - **να τονώσει και να συντονίσει τις εργασίες για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης**, ως κοινού πολυγλωσσικού σημείου πρόσβασης στη διανεμόμενη ψηφιακή πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης,
 - να συμβάλει **στη βελτίωση του συντονισμού** της πολιτικής για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού και την ψηφιακή διαφύλαξη, ειδικότερα μέσω της σύστασης ομάδας αντιπροσώπων των κρατών μελών που θα προαγάγει το συντονιστικό έργο της Ομάδας Εθνικών Αντιπροσώπων εντός του κοινοτικού θεσμικού πλαισίου, διασφαλίζοντας τη συνέχεια — συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών μεταβατικών ρυθμίσεων — και αξιοποιώντας την κτηθείσα πείρα και γνώση,
 - **να εξετάσει τις γενικές προϋποθέσεις** για την ψηφιοποίηση, την επιγραμμική προσβασιμότητα και την ψηφιακή διαφύλαξη,
 - **να αξιολογήσει τη συνολική πρόοδο** των κρατών μελών ως προς τα συναφή θέματα λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά σημεία εκκίνησης τους· και να αξιολογήσει τη συνολική πρόοδο προς τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Συμβούλιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ (*)

Α. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

1. Ενίσχυση των εθνικών στρατηγικών και στόχων ψηφιοποίησης και ψηφιακής διαφύλαξης μέσω:

σχεδιασμού και επικαιροποίησης προγραμμάτων και εθνικών στρατηγικών ψηφιοποίησης πολιτιστικού υλικού	2007
θέσπισης εθνικών στρατηγικών μακροχρόνιας διαφύλαξης και κατάθεσης πνευματικών δικαιωμάτων	Μέσα του 2008
ανάπτυξης ποσοτικών και ποιοτικών στόχων συμπεριλαμβανομένου του σχετικού δημοσιονομικού σχεδιασμού σε πολυετή βάση για κατάθεση πνευματικών δικαιωμάτων, ψηφιοποίηση και επιγραμμική προσβασιμότητα του πολιτιστικού υλικού και μακροχρόνια διαφύλαξη	2007
έρευνας και, οσάκις χρειάζεται, δρομολόγησης και προώθησης εταιρικών σχέσεων μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την ψηφιοποίηση	2007-2008

2. Ενίσχυση του συντονισμού εντός και μεταξύ των κρατών μελών μέσω:

σύστασης εθνικών συντονιστικών μηχανισμών για τις δραστηριότητες ψηφιοποίησης, μεταξύ άλλων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, στον τομέα του πολιτιστικού περιεχομένου	2007
ανταλλαγής πληροφοριών με άλλα κράτη μέλη για τη δημιουργία συνεργειών, την αποφυγή του κατακερματισμού και των επικαλύψεων των προσπάθειών	2007-2008
ανάπτυξης κοινών κριτηρίων επιλογής του προς ψηφιοποίηση υλικού, με στόχο την επίτευξη προστιθέμενης αξίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο	2007

3. Συμβολή για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης μέσω:

εκπόνησης οδικών χαρτών και κινήτρων προς τα πολιτιστικά ιδρύματα προκειμένου να προσφέρουν το υφιστάμενο καθώς και το προσφάτως ψηφιοποιημένο υλικό στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη	2007
ενθάρρυνσης των κατόχων υλικού περιορισμένης πρόσβασης να καταστήσουν το προστατευόμενο με πνευματική ιδιοκτησία υλικό τους αναζητήσιμο και προσβάσιμο μέσω του κοινού πολυγλωσσικού σημείου πρόσβασης	2008-2009
συμφωνιών ή συλλογικών συμβάσεων μεταξύ των κατόχων των δικαιωμάτων και των πολιτιστικών ιδρυμάτων, όπως αρχείων, βιβλιοθηκών και μουσείων προκειμένου τα τελευταία να καταστήσουν το προστατευόμενο υλικό επιγραμμικά προσβάσιμο με συμβατικούς όρους	2009

4. Συμβολή σε αποτελεσματική επισκόπηση της προόδου σε ευρωπαϊκή κλίμακα μέσω:

αξιολόγησης των αποτελεσμάτων και της κτηθείσας πείρας σε εθνικό επίπεδο	Άνοιξη του 2008
ενημέρωσης της Επιτροπής για τα αποτελέσματα και τις εμπειρίες αυτές και για τη συνέχεια που δίνεται στα διάφορα στοιχεία της σύστασης και των παρόντων συμπερασμάτων για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη	Άνοιξη του 2008

(*) Το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα δραστηριοτήτων και στόχων απεικονίζει στόχους για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή αλλά δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα.

5. **Βελτίωση των γενικών προϋποθέσεων** για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και για την ψηφιακή διαφύλαξη μέσω:

εντοπισμού των εμποδίων στην εθνική νομοθεσία και λήψης μέτρων για την άρση τους, όσον αφορά την ψηφιοποίηση του πολιτιστικού υλικού και την επιγραμμική προσβασιμότητά του, ακόμη και προς το σκοπό διεξαγωγής μελετών ή έρευνας ή προς άλλο σκοπό εφόσον πληρούνται οι δέοντες όροι.	2008
εφαρμογής μηχανισμών για τη διευκόλυνση της ψηφιοποίησης και της επιγραμμικής προσβασιμότητας των «ορφανών», των εξαντλημένων και των αποσυρθέντων από την κυκλοφορία έργων, με πλήρη σεβασμό των συμφερόντων και των δικαιωμάτων των κατόχων του περιεχομένου	2008
θέσπισης νομοθετικού ή άλλου αποτελεσματικού πλαισίου που να στηρίζει την ψηφιακή διαφύλαξη· το πλαίσιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει την κατάθεση ψηφιακού πολιτιστικού υλικού σε δρόντως εξουσιοδοτημένες αρχές, την ισοσυγκομιδή από τις εν λόγω αρχές, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη την κοινοτική νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων καθώς και την τήρηση πολλαπλών αντιγράφων και την τυχόν μεταφορά σε άλλο σύστημα.	2009
της ενθάρρυνσης πολιτιστικών ιδρυμάτων να εφαρμόζουν τις τεχνικές προδιαγραφές τις σχετικές με την ψηφιακή διαφύλαξη στην οργανωτική ροή της ψηφιοποίησης.	2008

B. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

1. **Τόνωση και συντονισμός των εργασιών για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης** μέσω:

συντονισμού και τόνωσης των προσπάθειών για την επίτευξη ενός κοινού πολυγλωσσικού σημείου πρόσβασης για τη διανομή πολιτιστικού υλικού	2007 και εφεξής
συντονισμού και τόνωσης των εργασιών προς την επίτευξη λύσεων σε ζητήματα που αφορούν πρότυπα προκειμένου να επιτευχθεί διαλειτουργικότητα, και για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολύγλωσσης πρόσβασης	2007-2008
σύστασης φόρουμ συζήτησης με τον ιδιωτικό τομέα και αρμόδιους οργανισμούς προκειμένου να σκιαγραφηθούν οι αρχές για την παροχή υλικού για το κοινό σημείο πρόσβασης	2007-2008
παροχής οικονομικών και άλλων πόρων για δραστηριότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο· στήριξης, εντός του 7ου προγράμματος πλαισίου, ενός δικτύου κέντρων δεξιοτήτων για την ψηφιοποίηση και την ψηφιακή διαφύλαξη στην Ευρώπη, λαμβανομένων πλήρως υπόψη των διαφορετικών δυνατοτήτων των κρατών μελών και των ειδικών χαρακτηριστικών διαφόρων τύπων πολιτιστικού περιεχομένου· ενίσχυση στα πλαίσια του 7ου προγράμματος πλαισίου τεχνολογιών για την υποστήριξη καινοτόμων υπηρεσιών που θα μπορούσαν να ενσωματωθούν στο κοινό πολυγλωσσικό σημείο πρόσβασης	2007 και εφεξής

2. Συμβολή **στη βελτιωμένη πολιτική συντονισμού** για την ψηφιοποίηση και την επιγραμμική προσβασιμότητα πολιτιστικού υλικού και την ψηφιακή διαφύλαξη μέσω:

παρακολούθησης των δραστηριοτήτων των κρατών μελών και στήριξης της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών	2007 και εφεξής
παροχής συνδρομής προς τα κράτη μέλη για τον εντοπισμό των προβλημάτων και την παρακολούθηση των προσκομμάτων, και την υποδείξη, εφόσον απαιτείται, μέτρων για την ταχεία έναρξη της διαδικασίας ψηφιοποίησης	2008-2009
σύστασης ομάδας εμπειρογνομόνων από τα κράτη μέλη που θα προαγάγει το συντονιστικό έργο της Ομάδας Εθνικών Αντιπροσώπων εντός του κοινοτικού θεσμικού πλαισίου, διασφαλίζοντας τη συνέχεια-συμπεριλαμβανομένων αποτελεσματικών μεταβατικών ρυθμίσεων- και αξιοποιώντας την κτηθείσα πείρα και γνώση	2007

3. Αντιμετώπιση των γενικών προϋποθέσεων μέσω:

εφαρμογής λύσεων σε ορισμένα επιμέρους ζητήματα δικαιωμάτων, όπως εκείνα που αφορούν τα «ορφανά» και τα εξαντλημένα έργα, με πλήρη σεβασμό των συμφερόντων και των δικαιωμάτων των κατόχων του περιεχομένου, και της διασφάλισης της αποτελεσματικότητάς τους σε ένα διασυνοριακό πλαίσιο	2008-2009
βάσει εντοπισμένων προσκομιμάτων, εφαρμογής διορθωτικών μέτρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο εάν ο «ευέλικτος συντονισμός» δεν οδηγήσει στα προσδοκώμενα αποτελέσματα	2008-2009

4. Αξιολόγηση της συνολικής προόδου σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω:

παρακολούθησης της προόδου στα κράτη μέλη για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ψηφιακής Βιβλιοθήκης με χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών που θα βασίζονται στις πληροφορίες που συλλέγονται σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο	2007 και εφεξής
υποβολής έκθεσης προόδου στα κράτη μέλη και προόδου όσον αφορά το κοινό πολυγλωσσικό σημείο πρόσβασης, και ειδικότερα αξιολόγησης του βαθμού επιτυχίας του «ευέλικτου συντονισμού».	2008